

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

СЛУЖБОВА-БОЙОВА ПІДГОТОВКА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

*Матеріали
міжнародного науково-практичного
круглого столу
30 листопада 2022 року
м. Одеса*

ОДУВС
2022

УДК 614.88:351.74(477)
С916

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Службова-бойова підготовка як основа професійної С916 діяльності поліцейських : матеріали міжнар. науково-практичного круглого столу (м. Одеса, 30 листопада 2022 року). Одеса : ОДУВС, 2022. 204 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів.

УДК 614.88:351.74(477)

© ОДУВС, 2022

ТАКТИЧНА МЕДЕЦИНА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Носкова Тетяна,
старший викладач кафедри ТСВФП
ОДУВС (м. Одеса), Україна

Комяга Анатолій,
старший викладач кафедри ТСВФП
ОДУВС (м. Одеса), Україна

Актуальність даного питання підтверджується подіями, що відбувається в Україні. Тому саме на сьогоднішній день вчасне та ефективне надання медичної допомоги потерпілим в період збройних конфліктів є ключовим завданням щодо медичного забезпечення працівників Національної поліції України. Наразі введення такого розділу як «Тактична медицина», що входить до складу навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка» стало актуальним питанням щодо підготовки кваліфікованого поліцейського.

Взагалі, тактична медицина – це надання медичної допомоги під час військових дій. Вона враховує той факт, що місце і обставини в яких надається допомога під час бойових дій, принципово відрізняються від звичних лікарень або карети швидкої допомоги. Також існує поняття «золотої години» – часу, необхідного для того, щоб пораненому почав надаватися необхідний обсяг лікарської допомоги. Тобто швидка евакуація з поля бою в польовий чи спеціалізований госпіталь має вирішальне значення для порятунку поранених [1].

У пункті 4 ст. 18, п. 14, ч. 1 ст. 23, ч. 3 ст. 37 та ч. 4 ст. 43 Закону України «Про Національну поліцію» [2] відповідно до ст. 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» [3] серед основних обов'язків поліцейського закріплено надання невідкладної (домедичної та медичної) допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я, а також особам, які постраждали в результаті застосування заходів примусу.

Практика зазначає, що правильність виконання алгоритму дій та швидкість реакції поліцейського на особу, яка перебуває у невідкладному стані, до прибуття кваліфікованої медичної допомоги значно впливає на можливість збереження життя постраждалого. І поліцейський безпосередньо під час виконання службових завдань має не менший ризик потрапити в ситуацію, яка призводить до травмування або гибелі. У 2017 році Міністерство охорони здоров'я України задля адаптації до міжнародних стандартів програм надання домедичної допомоги затвердило Програму «Перший на місці події» для навчання поліцейських [4]. Вона призначена для вивчення базових понять про будову тіла людини і роботу органів та систем, а також навчання основних принципів і навичок, необхідних для оцінки стану постраждалого і надання домедичної допомоги до прибуття медичної допомоги.

Указом Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» № 5/2015 від 12 січня 2015 року [5] передбачається впровадження світових стандартів НАТО у безпековий простір України, а наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги» від 21 червня 2016 року № 612 вимагає стандартизації медичної допомоги в Україні, відповідно прийнятих протоколів. Для розроблення національних стандартів підготовки поліцейських завжди доцільно звертатися до позитивного міжнародного досвіду. Саме таким у всьому світі вважається використання у навчанні розроблених НАТО стандартів – протоколів тактичної медицини. Базовими для цього протоколами мають стати ТССС (Tactical Combat Casualty Care)– «Тактична допомога пораненим у бою» і ТЕСС (Tactical Emergency Casualty Care) – «Тактична екстрена медицина», які передбачають алгоритми надання домедичної допомоги постраждалим з урахуванням роботи

невеликих військових підрозділів. Ці протоколи передбачають знання алгоритмів дій з надання домедичної допомоги на трьох етапах: під вогнем (red), в зоні укриття (yellow) та під час евакуації (green). На мою думку, саме їх слід адаптувати у відповідності до тактичних ситуацій, які вивчаються поліцейськими в межах тактико-спеціальної підготовки, а також здійснити стандартизацію навчального процесу з цього виду підготовки. Без сумніву, в умовах війни знання та навички ТССС та ТЕСС вкрай актуальні для набуття особами, які мають ці професійні обов'язки. Основою навчання тактичній медицині є набуття та засвоєння відповідних практичних умінь і навичок. Однак, вони формуються лише після багаторазового повторення, доведення до автоматизму при суворому дотриманні послідовності їх виконання, які коригує відповідний інструктор, тобто напрацювання моторики виконання конкретних маніпуляцій з постраждалим в аудиторному режимі.

Важливим є те, що до основних питань, які мають обов'язково бути включені до програм підготовки, перепідготовки та діяльності поліцейських основні поняття (правові, фізіологічні, тактичні) з надання домедичної допомоги, оцінка ризиків на місці події та оцінка стану постраждалого, визначення пріоритетів при наданні допомоги, основні вимоги до особистої безпеки поліцейського під час надання первинної домедичної допомоги, первинний та повторний огляд потерпілих, а також виявлення критичних для життя показників до прибуття бригади швидкої медичної допомоги, інформація, що має значення для медиків, правила екстракції та евакуації постраждалих з місця події тощо.

Отже, одним із пріоритетів у професійній підготовці поліцейських під час первинної професійної підготовки, післядипломної освіти, підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання та службової підготовки є навчання діям як у повсякденній обстановці, так і в умовах кризових ситуацій (екстремальних або надзвичайних подій) з можливою ескалацією медичних проблем та алгоритмами їх усунення. Це мають бути навички практичного застосування теоретичних знань з невідкладної (домедичної та медичної) допомоги шляхом правильного оцінювання конкретних подій (оперативної обстановки) з прийняттям правомірного рішення, забезпечення особистої безпеки та психологічної готовності до подій з різним ступенем ризику.

Література

1. Медицина тактична // Одеський обласний центр патріотичного виховання та організації дозвілля дітей та молоді : сайт. URL: <http://www.patrlot.od.ua/medicina-taktichna/>

2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.

3. Про екстрену медичну допомогу : закон України від 05.07.2012 № 5081-VI.

4. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти : наказ М-ва охорони здоров'я України від 29.03.2017 № 346 URL: <https://www.apteka.ua/article/407024>

5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/print1521026505822979>.

Трішин Костянтин, Коломієць Юрій Роль тактичної медицини в підготовці поліцейських.....	84
Коляда Дар'я Удосконалення засобів індивідуального бронезахисту поліцейських під час виконання бойових завдань	86
Комяга Анатолій, Домніцак Володимир Фізична підготовка як комплекс заходів, спрямований на формування та вдосконалення умінь та навичок поліцейського	88
Носкова Тетяна, Комяга Анатолій Тактична медицина в системі професійної підготовки поліцейського.....	93
Кравчик Катерина Олександрівна Умови і фактори формування поведінки курсантів навчальних закладів МВС	96
Кравчик Катерина Олександрівна Втілення гендерної політики у службу діяльність Національної поліції України.....	100
Кузяк Дарія Основні аспекти застосування скандинавської моделі під час забезпечення публічної безпеки і порядку в діяльності Національної поліції України	103
Лимар Максим Щодо врегулювання організаційних питань у сфері професійного навчання спрямованих на підвищення рівня якісної складової професійної підготовки поліцейських.....	106
Любчич Д. О. Організація фізичної підготовки з курсантами ЗВО МВС України.....	108
Масоха Владислава Вогнева підготовка: вивчення дисципліни під час дистанційного навчання в умовах воєнного стану	111
Маяцька Єлизавета Спеціальна фізична підготовка як обов'язкова складова професійної готовності поліцейських до здійснення ефективного несення служби з охорони громадського порядку	113
Мох Тетяна, Дулгер Володимир Роль та головні проблеми тактичної медицини в системі професійної підготовки поліцейського.....	117
Міхнев Богдан Практичні питання щодо вивчення вогневої підготовки працівниками Національної поліції України.....	119